

**UCHWAŁA NR IX/65/2024
RADY MIEJSKIEJ W PELPLINIE**

z dnia 19 grudnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Pelplin na lata 2025 – 2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 17 września 2021 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 poz. 1465), oraz art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 poz. 177), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Pelplin na lata 2025-2027 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Pelplin.

§ 3. 1. Uchwała podlega publikacji w BIP Urzędu Miasta i Gminy Pelplin.

2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Pelplinie

Jakub Zieliński

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Pelplin na lata 2025-2027

1. Wstęp

Rodzina jest podstawową komórką społeczną spełniającą istotne funkcje zaspokajające potrzeby społeczne, psychiczne i emocjonalne swoich członków. Najprościej ujmując, rodzinę stanowią rodzice i dzieci. Jest ona pierwotnym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtują się postawy, zachowania i poglądy oraz umiejętności oceny swojej sytuacji.

Zmiany społeczno-gospodarcze mają także wpływ na kształtowanie się funkcji i struktury rodziny. Coraz więcej pojawiają się rodziny będące w konkubinacie, niepełne czy zrekonstruowane.

Rodziny borykają się z wieloma problemami, które niesie ze sobą współczesna rzeczywistość. Dysfunkcyjność rodzin objawia się szczególnie z powodu ubóstwa, bezrobocia, długotrwałej choroby, bezradności, alkoholizmu, narkomanii oraz przemocy.

Wymienione powyżej zagrożenia współczesnej rodziny prowadzić mogą do wykluczenia społecznego, które w ostatnim czasie stało się istotnym wyzwaniem dla samorządów lokalnych. Wzrastająca grupa osób nieuczestniczących w życiu społecznym i zawodowym z powodu utrudnionego dostępu do wielu dóbr i zasobów powoduje wyłączenie ich z pełnowartościowego obywatelstwa. Przeciwdziałanie degradacji i wykluczeniu społecznemu winno być realizowane poprzez rozpoznanie przyczyn dysfunkcji oraz prowadzenie działań pomocowych. Działania należy przede wszystkim ukierunkować na osoby, które mimo podejmowanych wysiłków nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć trudności życiowych. Do grup szczególnego ryzyka należą osoby młode pochodzące z ubogich, patologicznych rodzin, osoby niepełnosprawne, bezdomne, osoby uzależnione od alkoholu czy osoby zwalniane z zakładów karnych.

Ochrona rodziny poprzez jej wspieranie, stanowi szczególny priorytet w zadaniach realizowanych przez gminę. Rodziny zagrożone dysfunkcjami, stanowią szczególną grupę społeczną, wymagającą pomocy. To w nich kształtowane są postawy społeczne przyszłych pokoleń. Budowanie programów wsparcia dla rodzin jest jednym z elementów polityki społecznej gminy.

2. Regulacje prawne

Podstawowym aktem prawnym traktującym o rodzinie, jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności art. 18 Konstytucji, który mówi, że „Małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.”

Opracowanie Programu i jego realizacja zawiera aspekty prawne zawarte w niżej wymienionych ustawach:

- 1) ustawa o samorządzie gminnym;
- 2) ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 3) ustawa o pomocy społecznej;
- 4) ustawy o finansach publicznych;
- 5) ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- 6) ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 7) ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 8) ustawa o zatrudnieniu socjalnym;
- 9) ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- 10) ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- 11) ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;

- 12) ustawa o systemie oświaty;
- 13) ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- 14) ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;

3. Diagnoza

Diagnoza lokalna w zakresie zagrożeń mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny, przedstawiona została w oparciu o dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pelplinie.

1) Typy rodzin które MOPS objął pomocą w 2023 r.

Lp.	Typy rodzin	Ogółem	W tym na wsi
1.	Rodziny ogółem	440	211
2.	Rodziny z dziećmi – 132, w tym:		
	O liczbie dzieci 1	32	18
	O liczbie dzieci 2	46	29
	O liczbie dzieci 3	28	17
	O liczbie 4 i więcej	26	18
3.	Rodziny niepełne ogółem – 43, w tym :		
	O liczbie dzieci 1	15	9
	O liczbie dzieci 2	19	10
	O liczbie dzieci 3	6	2
	O liczbie dzieci 4 i więcej	3	2
4.	Rodziny emerytów i rencistów ogółem – 126, w tym:		

O liczbie osób 1	89	37
O liczbie osób 2	28	12
O liczbie osób 3	4	3
O liczbie osób 4 i więcej	5	4

2) Powody dla których osoby i rodziny były objęte pomocą społeczną w 2023 r.

L. p	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	
		Ogółem	
1.	ubóstwo	218	
2.	bezrobocie	92	
3.	Długotrwała lub ciężka choroba	297	
4.	Niepełnosprawność	212	
5.	Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietność	60	
6.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	98	
7.	alkoholizm	23	
8.	bezdomność	27	
9.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	8	

- a) Z prowadzonych przez pracowników prac socjalnych wynika, że z powodu problemów opiekuńczo – wychowawczych , długofalową pomocą objęto 159 rodzin.
- b) Na spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego rozpatrywano problemy 33 rodzin, w których w 2023 r. miała miejsce przemoc wobec ich członków.
- c) W 2023 r. poza rodziną naturalną, przebywało 43 dzieci, w tym:
- w rodzinach zastępczych – 34
 - w placówkach opiekuńczo – wychowawczych – 9
- d) Zgodnie z zapisem ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, gmina jest zobligowana do ponoszenia częściowych kosztów utrzymania.
- e) Ważną dla realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny, jest instytucja asystenta rodziny. Obecnie zatrudniony jest 1 asystent rodziny, do którego obowiązków zgodnie z art. 15, należy w szczególności:”
- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, o którym mowa w art. 11 ust. 1;
 - opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
 - udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
 - udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;

- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin

4. Zasoby Gminy Pelplin:

- 1) Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin (m. in. pracownicy socjalni, psycholog, prawnik, pracownicy gminy zajmujący się świadczeniami rodzinnymi, funduszem alimentacyjnym oraz promocją zdrowia, policjanci, pielęgniarki, pedagodzy, kuratorzy sądowi).
- 2) Zasoby instytucjonalne:
 - a) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pelplinie,
 - b) Urząd Miasta i Gminy Pelplin - pracownicy zajmujący się zadaniami istotnymi dla realizacji Programu,
 - c) Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Pelplinie,
 - d) Gminna komisja ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Pelplinie,
 - e) Punkt konsultacyjny Gminnej komisji ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Pelplinie,
 - f) Komisariat Policji w Pelplinie,
 - g) Szkoły i przedszkola funkcjonujące na terenie Gminy Pelplin,
 - h) Organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny.

5. Deficyty Gminy Pelplin

- 1) Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych,
- 2) Ubóstwo,
- 3) Bezrobocie,
- 4) Niechęć do współpracy rodziny do przezwycięzania trudności w prawidłowym funkcjonowaniu,
- 5) Brak specjalistów z różnych dziedzin, zwłaszcza lekarzy specjalistów.

6. Cele

- 1) Cel główny - stworzenie zintegrowanego systemu wspierania rodzin.
- 2) Cele szczegółowe:
 - a) Pozostawienie dziecka w rodzinie biologicznej oraz zwalczanie przemocy w rodzinie, poprzez realizowanie niżej wymienionych zadań:

L.p.	Zadanie	Wskaźnik realizacji zadania/ realizatorzy
1.	Prowadzenie pracy socjalnej przez pracownika socjalnego, z uwzględnieniem kontraktu socjalnego	Liczba prac socjalnych w tym kontraktów socjalnych/ MOPS
2.	Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo, poprzez wsparcie asystenta rodziny	Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta/ MOPS
3.	Budowa systemu wsparcia poprzez wprowadzenie rodzin wspierających	Liczba rodzin wspierających/ MOPS

4.	Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami oraz motywowanie do leczenia i terapii	Liczba monitorowanych rodzin/ MOPS
5.	Kierowanie na konsultacje do psychologa zatrudnionego przez MOPS, w ramach realizacji zadań GKRPA	Liczba udzielonych porad/ GKRPA
6.	Kierowanie do prawnika celem uzyskania porad prawnych	Liczba osób którym udzielono porad
7.	Objęcie dożywianiem dzieci i młodzieży/ wsparcie rodzin w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym	-Liczba dzieci objętych dożywianiem/ MOPS - Liczba rodzin objętych pomocą w Programie FEAD (pomoc żywnościowa dla najuboższych mieszkańców gminy/ PKPS
8.	Objęcie dzieci pomocą w formie wypoczynku letniego	Liczba dzieci które skorzystały z wypoczynku/ MOPS/ inne podmioty
9.	Koordinacja działań pracownika socjalnego z pedagogiem szkolnym, w kierunku pomocy zagrożonemu dziecku	

b) zapewnienie opieki zastępczej dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie bez opieki rodziców, poprzez:

- umieszczenie na czas kryzysu rodziny, dziecka w pieczy zastępczej, adekwatnie do sytuacji rodzinnej,
- tworzenie warunków do reintegracji rodziny – powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

7. Oczekiwane rezultaty:

1. Podniesienie poziomu profesjonalnych form pomocy rodzinie,
2. Skoordynowanie działań służb realizujących zadanie wspierania rodziny w środowisku,
3. Pozostawienie dzieci w rodzinie naturalnej,
4. Powrót dziecka do rodziny naturalnej.

8. Realizator programu:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pelplinie, dla którego partnerami są:
2. Urząd Miasta i Gminy Pelplin,
3. Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania problemów Alkoholowych,
4. Zespół Interdyscyplinarny,
5. Placówki oświatowe,
6. Komisariat Policji,
7. Organizacje pozarządowe.

9. Realizacja programu

Realizacja zadań programu, przebiegać będzie zgodnie z wytyczonymi w programie celami.

10. Finansowanie programu

Źródło finansowania będą stanowić środki z:

- 1) Budżetu gminy,
- 2) Budżetu państwa (dotacje, konkursy, programy rządowe)
- 3) Projektów unijnych.

11. Monitorowanie programu

- 1) Monitorowanie programu odbywać się będzie w oparciu o bieżący nadzór nad jego realizacją, przez Burmistrza Miasta i Gminy Pelplin.
- 2) Stały monitoring będzie prowadzony przez pracownika MOPS w Pelplinie, wyznaczonego przez kierownika MOPS.
- 3) Sprawozdanie z wykonanych w danym roku zadań, przedkładane będzie Radzie Miejskiej w Pelplinie, na podstawie informacji sporządzonej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pelplinie, przez Burmistrza Miasta i Gminy Pelplin, w terminie do 31 marca każdego roku.

Uzasadnienie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Pelplin na lata 2022 – 2024 został opracowany na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 poz. 177).

Powołany przepis stanowi, że do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Jest to kolejny Program realizowany przez gminę. Podstawowym założeniem Programu, jest wprowadzenie systemu pomocy dzieciom i rodzinom, mającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczym. System pomocy będzie funkcjonował poprzez spójne realizowanie zadań służb działających na rzecz wspierania rodzin. W związku z powyższym, podjęcie uchwały uważa się za zasadne.